

Status i finansowanie europejskich partii politycznych

wg stanu na 24.01.2018

MATERIAŁY OIDE

13 września 2017 Komisja przedstawiła projekt zmiany rozporządzenia nr 1141/2014 w sprawie statusu i finansowania europejskich partii politycznych i europejskich fundacji politycznych, który ma zwiększyć rozpoznawalność, transparentność i rozliczalność europejskich partii politycznych, a także czytelność powiązań między nimi a afiliowanymi partiami politycznymi na poziomie państw członkowskich UE.

Zasygnalizowano prace nad projektem polskiej ustawy o europejskiej partii i fundacji politycznej.

Przedstawiono najważniejsze dokumenty oraz odnośniki do wybranych publikacji i stron internetowych.

Słowa kluczowe: finansowanie partii, partie polityczne, europejski status prawny

Spis treści

I. WPROWADZENIE

II. ŹRÓDŁA

I. WPROWADZENIE

Zgodnie z art. 10 ust. 4 TUE *Partie polityczne na poziomie europejskim przyczyniają się do kształtowania europejskiej świadomości politycznej i wyrażania woli obywateli Unii.*

Obecnie obowiązujące rozporządzenie PE i Rady nr 1141/2014 w sprawie statusu i finansowania europejskich partii politycznych (pkt 6 poniżej) weszło w życie 1 stycznia 2017, a finansowanie europejskich partii politycznych i fundacji politycznych z budżetu ogólnego UE na podstawie tego rozporządzenia przewidziane jest dla działań, które zostaną rozpoczęte w 2018 r. lub później. Rozporządzenie wprowadza specjalny europejski status prawny dla europejskich partii politycznych i powiązanych z nimi fundacji oraz określa warunki, które muszą spełnić partie i fundacje polityczne, aby zarejestrować się jako europejskie podmioty prawne i uzyskać dostęp do finansowania z budżetu UE.

Europejskie partie polityczne i europejskie fundacje polityczne posiadają europejską osobowość prawną: są uznawane w świetle prawa i posiadają zdolność prawną we wszystkich państwach członkowskich (art. 12 i 13 rozp.). Podmioty te nabywają osobowość prawną w dniu opublikowania w Dzienniku Urzędowym UE decyzji o rejestracji wydanej przez Urząd ds. Europejskich Partii Politycznych i Europejskich Fundacji Politycznych.

Warunki rejestracji obejmują reprezentację w odpowiedniej liczbie państw członkowskich oraz poszanowanie, zarówno w programie, jak i w działaniach, wartości, na których opiera się Unia, wymienionych w art. 2 TUE (godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego i praw człowieka).

Urząd ds. Europejskich Partii Politycznych i Europejskich Fundacji Politycznych, powołany w 2016 roku, prowadzi rejestr, podejmuje decyzje o rejestracji lub usunięciu z rejestru (po konsultacji ze specjalnie utworzonym komitetem) europejskich partii i fundacji politycznych, zajmuje się weryfikacją spełniania przez nie warunków rejestracji oraz nakładaniem kar finansowych.

13 września 2017 przewodniczący Komisji Europejskiej J.-C. Juncker – odpowiadając na postulaty zawarte w rezolucji PE z 15 czerwca 2017 – ogłosił przyjęcie przez Komisję wniosku w sprawie zmiany rozporządzenia 1141/2014 (pkt 1), w celu wzmocnienia legitymacji demokratycznej i zwiększenia przejrzystości europejskich partii politycznych.

Komisja zaproponowała wprowadzenie kilku zmian, obejmujących m.in. następujące kwestie:

- **rejestracja:** w odniesieniu do podmiotów popierających rejestrację powinno się brać pod uwagę tylko partie polityczne, a nie osoby fizyczne;
- **współfinansowanie:** obniżenie progu współfinansowania ze środków własnych z 15% do 10% dla europejskich partii politycznych oraz do 5% dla fundacji politycznych,

- **przejrzystość:** partie wchodzące w skład europejskich partii politycznych mają publikować na swoich stronach internetowych program i logo partii europejskiej, do której należą,
- **proporcjonalność:** finansowanie europejskich partii politycznych ma lepiej odzwierciedlać rzeczywiste poparcie wyborców: 95% całkowitego budżetu (obecnie 85%) będzie rozdzielane proporcjonalnie do liczby członków wybranych do PE,
- **skuteczniejsze egzekwowanie:** doprecyzowano i uzupełniono kryteria pozwalające usunąć partię lub fundację polityczną z rejestru oraz rozszerzono zakres działań w celu odzyskania środków nieprawidłowo wydanych.

24 listopada 2017 Komisja Spraw Konstytucyjnych PE przyjęła sprawozdanie w sprawie projektu. KE dąży do przyjęcia rozporządzenia w 2018 roku, tak aby nowe przepisy mogły wejść w życie przed wyborami do Parlamentu Europejskiego w 2019.

Polska

W Polsce obecnie trwają [prace](#)¹ nad projektem ustawy o europejskiej partii politycznej i europejskiej fundacji politycznej, mającej zapewnić możliwość stosowania w Polsce rozporządzenia nr 1141/2014.

II. ŹRÓDŁA

Dokumenty

1. [Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady \(UE, Euratom\) nr 1141/2014 z dnia 22 października 2014 r. w sprawie statusu i finansowania europejskich partii politycznych i europejskich fundacji politycznych](#), COM(2017) 481, 13.09.2017
  - o [Report on the proposal for a regulation of the European Parliament and of the Council amending Regulation \(EU, Euratom\) No. 1141/2014 of the European Parliament and the Council of 22 October 2014 on the statute and funding of European political parties and European political foundations](#), 24.11.2017
  - o [EUR-Lex – proces legislacyjny](#)
  - o [Europejskie Dokumenty Legislacyjne w Sejmie \(EDL-S\)](#)
2. [Orędzie o stanie Unii w 2017 r. – pakiet dotyczący demokracji: reforma inicjatywy obywatelskiej i zasad finansowania partii politycznych](#), 15 września 2017
3. [Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 15 czerwca 2017 r. w sprawie finansowania partii politycznych i fundacji politycznych na szczeblu europejskim](#)
4. [Rozporządzenie wykonawcze Komisji \(UE\) 2015/2246 z dnia 3 grudnia 2015 r. w sprawie szczegółowych przepisów dotyczących systemu nadawania numerów rejestrowych mającego zastosowanie do rejestru europejskich partii politycznych i europejskich fundacji politycznych oraz informacji zawartych w standardowych odpisach z rejestru](#)
5. [Rozporządzenie delegowane Komisji \(UE, Euratom\) 2015/2401 z dnia 2 października 2015 r. w sprawie zawartości i funkcjonowania rejestru europejskich partii politycznych i europejskich fundacji politycznych](#)
6. [Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady \(UE, Euratom\) nr 1141/2014 z dnia 22 października 2014 r. w sprawie statusu i finansowania europejskich partii politycznych i europejskich fundacji politycznych](#)

Strony internetowe

7. Komisja Europejska: Have your say - [Amendment on statute and funding of European political parties and European political foundations](#)
8. Parlament Europejski: [Partie polityczne na poziomie europejskim](#)
9. [Urząd ds. Europejskich Partii Politycznych i Europejskich Fundacji Politycznych](#)

Wybrane publikacje elektroniczne

10. Bardi L.: Parties, [Party System and Party Government in the European Union](#) [w:] Democratic Legitimacy and Political Leadership in the European Union. Towards the 2014 European Elections, Fondazione Italianeuropei and Foundation for European Progressive Studies 2013, s. 28

¹ Zgodnie z uzasadnieniem do projektu ustawy, rozp. 1141/2014 przyznaje europejskim partiom politycznym i europejskim fundacjom politycznym europejską osobowość prawną, która związana jest z faktem ich rejestracji przez Urząd. Przyjęto założenie, że niezbędne jest jednoznaczne określenie krajowych ram prawnych, które będą miały zastosowanie do europejskich partii i fundacji politycznych posiadających siedzibę w Polsce, co w optymalny sposób powinno nastąpić poprzez wyraźne odesłanie do odpowiedniego stosowania przepisów regulujących funkcjonowanie konkretnych rodzajów osób prawnych obecnych w polskim systemie prawnym.

11. Calossi E.: [*European Parliament Political Groups and European Political Parties: between cooperation and competition \[w:\] Challenges in constitutional affairs in the new term: taking stock and looking forward*](#), Workshop for the AFCO Committee, 2014
12. Calossi E.: [*Towards European Electoral and Party Systems*](#), Istituto Affari Internazionali, 2015
13. [*How to create a Transnational Party System*](#), EP Study, 2010
14. Jasiński F., Mik C.: [*Partie polityczne na poziomie europejskim*](#), Parlament Europejski. Wybrane zagadnienia, „Zeszyty OIDE” nr 4, Warszawa 2004
15. Kaleta P.: *Status prawny europejskiej transnarodowej federacji partii politycznych – studium przypadku Europejskiej Partii Ludowej*, „Studia Europejskie”, 3/2012 http://www.ce.uw.edu.pl/pliki/pw/pawel_kaleta.pdf
16. Kosowska-Gąstoł B.: [*Zagadnienie istnienia europejskiego systemu partyjnego – rozważania terminologiczne*](#), „Rocznik Integracji Europejskiej”, nr 7/2013
17. [*Orędzie o stanie Unii – pakiet dotyczący demokracji: pytania & odpowiedzi na temat europejskiej inicjatywy obywatelskiej i finansowania partii politycznych*](#), zestawienie informacji, 15.09.2017
18. [*Parlament Europejski: Fakty i liczby*](#), Briefing PE, marzec 2017
19. Skrzypek A.: [*Unleashing Competitive Spirit. The Role of Europarties in Politicizing Europe*](#) [w:] Democratic Legitimacy and Political Leadership in the European Union. Towards the 2014 European Elections, Fondazione Italianieuropei and Foundation for European Progressive Studies 2013, s. 45